

НАРОЩУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИНИЦТВА

В.В. Лопушанська, аспірант

Миколаївський державний аграрний університет

Стаття присвячена дослідженню особливостей формування експортного потенціалу продукції рослинництва у Миколаївській області та визначенню напрямів його нарощування. Також розглянуто і проаналізовано динаміку та сучасний стан галузей рослинництва в сільськогосподарських підприємствах Миколаївської області. Запропоновано низку рішень, які необхідно здійснити на державному рівні для нарощування експортного потенціалу рослинницької продукції.

Ключові слова: експортний потенціал, валова продукція галузей рослинництва, сільськогосподарські підприємства.

Постановка проблеми. Розвиток зовнішньої торгівлі, зокрема нарощування експорту продукції рослинництва країни на світовому ринку, збільшення або, принаймні, збереження його питомої ваги у світовій торгівлі є надзвичайно важливим чинником функціонування національної економіки будь-якої держави. Крім того, рівень розвитку економіки країни залежить від наявних зовнішньоекономічних потенціалів регіонів, структурними ланками яких, відповідно до напрямів зовнішньоекономічної діяльності, є зовнішньоторговельні потенціали сільського господарства. У структурі останніх виділяють експортний потенціал продукції рослинництва, який розглядається нами як потенційна спроможність експортувати наявні чи вироблені ресурси, продукти рослинного походження, які можуть бути реалізовані тільки якщо товари, які є об'єктом експортної реалізації, за якістю і конкурентоспроможністю відповідають потребам міжнародного ринку.

Огляд останніх досліджень та публікацій. Проблемам забезпечення експортного потенціалу і шляхам удосконалення експортних операцій присвятили свої праці такі вчені-економісти: Є.Г. Кочетов, М.А. Кравець, А. Тодосейчук, І.П. Фамінський та інші. Однак складність даного питання та ряд специфічних аспектів вимагають подальших наукових пошуків.

Метою роботи є дослідження особливостей формування експортного потенціалу продукції рослинництва в Миколаївській області та визначення напрямів його нарощування.

Виклад основного матеріалу. Виробництво продукції рослинництва займає особливе місце серед інших галузей сільськогосподарства. Воно складає основу продовольчої безпеки країни та формує значну частину експортного потенціалу сільськогосподарства. Безпосередньо за рахунок його продукції та продуктів його переробки забезпечуються інші галузі народного господарства, населення забезпечене продовольством майже на **40%**, тваринництво забезпечене кормами. У **2009** р. частка продукції рослинництва у загальному обсязі валового регіонального продукту Миколаївщини склала **12%** [1]. Важливе економічне значення має також наповнення доходної частини бюджету країни податками від реалізації продукції рослинництва та продуктів його переробки і те, що значна частина прибутків сільгосптоваровиробників формується за рахунок саме галузей рослинництва.

Сучасний стан галузі рослинництва у сільськогосподарських підприємствах Миколаївської області характеризує наявні обсяги посівних площ сільськогосподарських культур. Сільськогосподарські угіддя Миколаївської області займають **2** млн га, що складає **81%** від її загальної території, в тому числі площа ріллі – **1,7** млн га (**69%** території) [2]. Частка посівних площ під сільськогосподарські культури у **2010** р. за всіма категоріями господарств склала **1508,8** тис. га (тобто засіяно **89%** площі ріллі).

Розглянемо, як змінювалися за останні **15** років структура та розміри посівних площ під основними видами сільськогосподарських культур – зерновими, технічними, картоплею та овоче-баштанними і кормовими культурами (рис.).

Як демонструє рис. і свідчать результати статистичних спостережень, структура посівних площ зазнала значних змін протягом досліджуваного періоду. Площі посівів технічних культур у **2008-2010** рр. порівняно з **1995** р. зросли більше, ніж удвічі (**15,8%** проти **33,3%**) за рахунок зменшення площ кормових культур. Це пояснюється зростанням попиту на технічні

культури – соняшник та ріпак, збільшенням рентабельності їх виробництва і одночасним зменшенням попиту на кормові культури. Також технічні, наприклад такі, як соняшник, слугують для пересіву поверх загиблих посівів озимих зернових культур у роки, неврожайні для озимих.

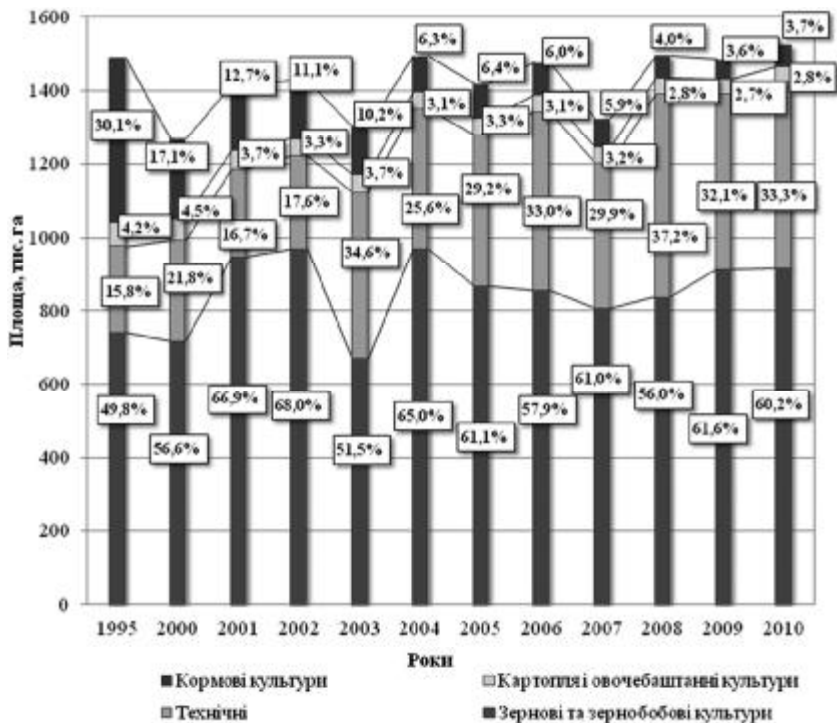

Рис. Структура та розмір посівних площ основних видів сільськогосподарських культур у Миколаївській області за період 1995-2010 рр. (по всіх категоріях господарств)*

*Джерело: побудовано за даними [2]

Найбільшу частку в структурі посівних площ традиційно для Миколаївщини займають зернові та зернобобові культури. За останні 10 років їх частка, в основному, складає біля 60%. Тільки в 2001-2002 рр. вони займали майже 68% всіх посівів, але з 2005 р. розміри їх площ стабілізувалися, і зазнавали відносно незначних коливань у межах 56-61,6%, від 807,2 тис. га у неврожайному 2007 р. до 916,9 тис. га у 2010 р.

У свою чергу, площі кормових скоротилися з **30,1%** у **1995** р. до **3,7%** у **2010** р. При цьому загальна розораність земель в Миколаївській області (див. рис.) майже не змінювалася протягом аналізованого періоду.

Що стосується картоплі і овоче-баштанних, то, як культури, неспецифічні для області, вони займали незначну частину площ – від **39,6** тис. га (у **2009** р.) до **46,6** тис. га у **2005** р.

Протягом останніх трьох років (**2008-2010** рр.) структура площ майже не змінювалася, що може свідчити про стабілізацію структури посівів в області і попиту на них, а також про відносну стабільність у ці роки кліматичних умов, які сприяли високим врожайам зернових, і складала для зернових в середньому **59,3%** (**889,5** тис. га), технічних – **34,2%** (**513,9** тис. га), картоплі і овоче-баштанних – **2,7%** (**41,2** тис. га), і, відповідно, кормових – **3,8%** (**56,4** тис. га).

За темпами приросту валової продукції сільського господарства у **2010** році область посідає **11** місце серед регіонів України та **9** місце з виробництва валової продукції на душу населення [2]. Це досягнуто за рахунок виробництва **2200,7** тис. тонн зернових з кукурудзою (на **264,4** тис. тонн менше проти **2009** року), **586,1** тис. тонн соняшнику (+ **33,0** тис. тонн), **120,9** тис. тонн ріпаку (+ **58,4** тис. тонн), **27,2** тис. тонн сої (+ **13,2** тис. тонн), **171,0** тис. тонн картоплі (+ **3** тис. тонн), **354,1** тис. тонн овочів (+ **19,9** тис. тонн) та **18,5** тис. тонн цукрових буряків (+ **10,0** тис. тонн).

У виробництві валової продукції рослинництва у **2010** р. в Україні частка Миколаївської області складала **4,1%**, тобто область знаходиться на **12** місці серед регіонів України [1]. Аграрії Миколаївської області виробили валової продукції на **2412,0** млн грн у порівняних цінах **2005** р., з них **1429,8** млн грн (**60,4%**) – сільськогосподарські підприємства. Частка продукції рослинництва у валовій продукції сільського господарства Миколаївської області складала у **2010** р. **70,2%** по всіх категоріях господарств, і **84,2%** – по сільськогосподарських підприємствах.

Миколаївська область традиційно є регіоном, в якому зовнішньоекономічна діяльність здійснюється на високому рівні. Так, у **2010** р. підприємствами Миколаївської області

експортовано продукції на суму **1597,1** млн дол. США, що складає **3,1%** від загального обсягу експорту держави. Завдяки цьому область посідає восьме місце в рейтингу регіонів України за обсягами експорту [3].

Основою експорту підприємств протягом досліджуваного періоду була рослинницька продукція, питома вага якої у загальній вартості у **2010** році склала **44,5%**.

Аналізуючи динаміку обсягів експорту продукції рослинництва підприємств Миколаївської області, варто відзначити незначне скорочення вартості експортних операцій (**2,1%**) у **2009** р. порівняно з **2008** р. та їх суттєве збільшення у **2010** р. порівняно з **2009** р. (табл.).

Таблиця

Динаміка обсягів експорту сільськогосподарської продукції аграрних підприємств Миколаївської області, млн дол.

Вид продукції	Роки			2010 р. у % до 2009 р.
	2008	2009	2010	
Продукція рослинництва – всього	675,7	665,1	711,1	106,9
у т.ч.:				
зерно	557,4	557,1	544,9	97,8
насіння олійних культур	117,2	75,2	126,4	168,1
їстівні плоди та горіхи	0,9	25,0	37,1	148,2
овочі та коренеплоди	0	2,4	0,9	37,4

Джерело: розраховано за даними [4].

Вартість поставок рослинницької продукції у **2010** р. збільшилася порівняно з **2009** р. на **7,8%**, що було спричинено зростанням вартості експорту насіння олійних культур на **68,1%**. Обсяг експортних поставок їстівних плодів та горіхів також зріс у **2010** р. майже на **50%** порівняно з **2009** р., але при цьому протягом останніх трьох років знижується обсяг експорту зернових.

Незважаючи на те, що зернові та олійні культури забезпечують суттєву частку надходжень валютної виручки до аграрного сектора економіки регіону, така ситуація не є задовільною за таких причин:

- обсяг виробництва продукції рослинництва значною мірою залежить від погодних умов, а тому є нестабільним і непередбачуваним обсяг експорту;

- тенденції розвитку світового ринку зерна вказують на його насиченість, пов'язану зі зростанням світового виробництва зерна, що призводить до зниження експортних цін та падіння попиту на українське зерно як продукцію невисокої якості;

- непередбачуваність змін законодавства у сфері експорту зернових культур.

Висновки. Як показують проведені дослідження, Миколаївська область має значний потенціал для нарощування експорту продукції рослинництва (тобто, обсяги виробленої продукції дають можливість задовольнити власні потреби та потреби іноземних споживачів). Однак ефективність останнього багато в чому залежить від того, які умови у подальшому будуть створені в країні для розвитку експорту продукції рослинництва в зовнішній сфері, від ролі державного регулювання. Таким чином, з метою нарощування експортного потенціалу продукції рослинництва, на нашу думку, необхідно на державному рівні забезпечити:

- здешевлення процедури оформлення експорту;
- гармонізацію системи стандартизації та сертифікації сільськогосподарської продукції, правил санітарного, ветеринарного та фітосанітарного контролю з міжнародними стандартами та вимогами;
- створення об'єднань експортерів, координацію їхньої діяльності на зовнішніх ринках з метою ефективного використання кон'юнктури та дотримання правил конкуренції;
- поліпшення рівня оснащення лабораторій з визначення якості та безпеки продукції, їхню акредитацію у міжнародній системі;
- удосконалення транспортної та портової інфраструктури, її модернізацію та підвищення пропускної спроможності;
- розширення участі вітчизняних виробників у міжнародних виставках та ярмарках.

Література:

1. Валова продукція сільського господарства України за 2010 рік : статистичний бюлетень. — К. : Інформаційно-аналітичне агенство, 2011. — 25 с.
2. Рослинництво Миколаївщини у 2010 році : статистичний збірник. — Миколаїв : ГУС України у Миколаївській області, 2010. — 318 с.
3. Зовнішня торгівля України : статистичний збірник. — К. : Державний комітет статистики України, 2011. — 101 с.
4. Миколаївщина у цифрах у 2010 році : статистичний збірник. — Миколаїв : ГУС України у Миколаївській області, 2011. — 238 с.

В.В. Казарская, О.В. Казарский. **ЭКОЛОГИЗАЦИЯ ОБЩЕСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ В УСЛОВИЯХ РЫНКА.**

В статье представлены основные направления и требования к экологизации общественно-экономических процессов, проанализированы их особенности в зависимости от стадии и источников развития страны.

И.М. Синавская. **МЕТОДИКА ОЦЕНКИ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОГО КАПИТАЛА В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ.**

В статье раскрыты методические подходы к оценке интеллектуального капитала в аграрном секторе, который состоит из трех взаимосвязанных составляющих "аграрное образование – аграрная наука – агропромышленное производство".

В.В. Лопушанская. **НАРАЩИВАНИЕ ЭКСПОРТНОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОДУКЦИИ РАСТЕНИЕВОДСТВА.**

Статья посвящена исследованию особенностей формирования экспортного потенциала продукции растениеводства в Николаевской области и определению путей его увеличения. Также рассмотрены и проанализированы динамика и состояние отраслей растениеводства на сельскохозяйственных предприятиях Николаевской области. Предложен ряд решений, которые необходимо предпринять на государственном уровне для наращивания экспортного потенциала растениеводческой продукции.

А.В. Коваленко. **ЛОГИСТИКА В ХОЗЯЙСТВЕННЫХ ФОРМИРОВАНИЯХ АГРАРНОГО СЕКТОРА.**

Определено участие логистики в повышении эффективности деятельности аграрных формирований, предложены формы объединений в аграрном секторе с оптимальной логистической цепью.

Т.В. Шевченко. **РЫНОК ПРОДОВОЛЬСТВЕННОЙ ПРОДУКЦИИ: СУЩНОСТЬ, ЗНАЧЕНИЕ, НЕОБХОДИМОСТЬ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ.**

Приведен обзор определений значительного количества ученых по сущности рынка продовольственной продукции. Сформулирована собственная точка зрения. Освещены функции и принципы функционирования этого рынка. Выявлены имеющиеся недостатки и предложены пути их устранения.

А.В. Чорний. **ПРОИЗВОДСТВЕННО-ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ МАТЕРИАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА: ПРОБЛЕМЫ, ТЕНДЕНЦИИ, ПУТИ РЕШЕНИЯ.**

В статье обоснован организационно-экономический механизм формирования и использования материально-технических ресурсов сельского хозяйства, осуществлена экономическая оценка эффективности их использования.

А.П. Ливик. **ЗНАЧЕНИЕ ПРОМЫШЛЕННОГО САДОВОДСТВА В СОВРЕМЕННОМ СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ.**

В статье определена роль промышленного садоводства в современном сельском хозяйстве, традиционные и инновационные типы его развития, организационно-экономические факторы их осуществления,

I.M. Sinjavskaja. ASSESSMENT METHODS OF INTELLECTUAL CAPITAL IN THE AGRICULTURAL SECTOR.

The article substantiates methodological approaches to the assessment of intellectual capital in the agricultural sector, which consists of three interrelated components – "agricultural education – agricultural science – agricultural production".

V.V. Lopushanska. THE INCREASING OF CROP PRODUCTION EXPORT POTENTIAL.

The article is devoted to research of the peculiar properties of crop production export potential in the Mykolayiv region and also to the determination of its increase ways. The dynamics and the modern state of crop industries on the agricultural enterprises in the Mykolayiv region are considered. A set of decisions which must be undertaken at state level for the increase of crop production export potential has been offered.

A.V. Kovalenko. LOGISTICS IN ECONOMIC FORMATIONS OF AGRARIAN SECTOR.

The article deals with the problem of the participation of logistics in improvement of agrarian formations activity effectiveness and suggests forms of associations in agrarian sector with the optimal logistic chain.

T.V. Shevchenko. THE MARKET OF FOOD PRODUCTION: ESSENCE, VALUE, NECESSITY OF EFFECTIVE PROGRESS.

Definition selection of significant amount of studies on the essence of food production market has been given. Individual point of view has been formed. Functions and principles of this market have been found out. Existing lacks are revealed and offers on their elimination are made.

O.V. Chornii. INDUSTRIAL AND ECONOMIC EFFICIENCY OF USING MATERIAL AND TECHNICAL AGRICULTURE RESOURCES : ISSUES, TRENDS, SOLUTIONS.

In the article the organizational-economic mechanism of formation and use of material and technical agriculture resources have been proved, an economic assessment of their use effectiveness has been made.

A.P. Livyk. HORTICULTURE SIGNIFICANCE IN MODERN INDUSTRIAL AGRICULTURE.

The article outlines the role of industrial gardening in modern agriculture, traditional and innovative types of its development, organizational and economic factors for their implementation. Organizational and economic activities for the innovation implementation in the nursery-garden have been substantiated.

N.V. Ivanova. SEEDGROWING DEVELOPMENT IN AGRICULTURE.

The article identifies the main problems of the domestic seed industry, activities of seed organizational improvement are considered.

O.I. Pokotilova. TENDENCES OF REFLEXIVE INFLUENCE ON CONSUMERS' FOOD INDUSTRY.

The structure of the consumers in the food market, depending on their perception of innovations is distinguished. Methods of reflexive impact on

ЗМІСТ

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

І.І. Червен, І.Д. Бурковський, М.І. Кареба. ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА МИКОЛАЇВСЬКОГО РАЙОНУ ВИМАГАЄ ПОКРАЩЕННЯ	3
В.І. Гавриш. ЦІНА ВОДИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗРОШУВАЛЬНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА ПІВДНЯ УКРАЇНИ	10
І.В. Гончаренко. ПОНЯТІЙНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНА СИСТЕМА «РЕГІОНАЛЬНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА».....	17
О.М. Вишневська, Н.В. Бобровська. ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД В ОПТИМІЗАЦІЇ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНОГО СЕКТОРА	26
В.В. Клочан. ІНСТИТУЦІОНАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЕРЕДОВИЩА ІНФОРМАЦІЙНО-КОНСУЛЬТАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ АГРАРНОЇ СФЕРИ	33
В.В. Гречкосій, І.Г. Гуров. ФОРМУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РИНКУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	39
А.С. Кравчук, І.Г. Крилова. ЕФЕКТИВНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА В ОПТИМАЛЬНИХ УМОВАХ ОПОДАТКУВАННЯ	43
Т.А. Бурова. ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ І ДІАГНОСТИКИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	50
С.О. Линник. ЕФЕКТИВНА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ТА РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА	57
В.М. Андрусяк. ОБЛІК ВИТРАТ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ В СИСТЕМІ ЗВІТНОСТІ.....	64
Н.О. Андрусяк. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ОВОЧІВ ВІДКРИТОГО ҐРУНТУ	69

Н.О. Ботвіна. МОДЕРНІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ АГРОСФЕРИ: ФІНАНСОВИЙ АСПЕКТ	74
В.В. Казарська, О.В. Казарський. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СУСПІЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ В РИНКОВИХ УМОВАХ	82
І.М. Синявська. МЕТОДИКА ОЦІНКИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ.....	89
В.В. Лопушанська. НАРОЩУВАННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРОДУКЦІЇ РОСЛИННИЦТВА	96
Г.В. Коваленко. ЛОГІСТИКА У ГОСПОДАРСЬКИХ ФОРМУВАННЯХ АГРАРНОГО СЕКТОРА	102
Т.В. Шевченко. РИНОК ПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ: СУТНІСТЬ, ЗНАЧЕННЯ, НЕОБХІДНІСТЬ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ	108
О.В. Чорній. ВИРОБНИЧО-ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ПРОБЛЕМИ, ТЕНДЕНЦІЇ, ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	115
О.П. Лівік. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРОМИСЛОВОГО САДІВНИЦТВА У СУЧАСНОМУ СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ	120
Н.В. Іванова. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ НАСІННИЦТВА У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....	126
О.І. Покотилова. НАПРЯМИ РЕФЛЕКСИВНОГО ВПЛИВУ НА СПОЖИВАЧА ПІДПРИЄМСТВАМИ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	132
І.Д. Заруцький. ЛОГІКА ТА СТРУКТУРА ЗДІЙСНЕННЯ ВПЛИВУ ІНСТИТУЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ФУНКЦІЇ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	139

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

С.В. Котенко, Є.М. Агапова, І.В. Кононенко. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОПТИМІЗАЦІЇ РАЦІОНІВ ЯК СКЛАДНИХ ШТУЧНИХ СИСТЕМ.....	145
--	-----

Р.А. Вожегова, Ю.О. Лавриненко, О.П. Тищенко, С.В. Коковіхін. РЕПРЕЗЕНТАТИВНІСТЬ ГІДРАВЛІЧНИХ ГРУНТОВИХ БАЛАНСОМІРІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ СПОСТЕРЕЖЕНЬ ЗА СУМАРНИМ ВИПАРОВУВАННЯМ ТА ГІДРОТЕРМІЧНИМИ ФАКТОРАМИ В ЗРОШУВАНИХ АГРОФІТОЦЕНОЗАХ.....	151
В.О. Ушкаренко, О.В. Сілецька. ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОЛЯ СТАРОВІКОВОЇ ЛЮЦЕРНИ В РІК РОЗОРЮВАННЯ ЇЇ ПЛАСТА	160
В.А. Турбин, И.Е. Тизунова. АГРОБИОЛОГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА РАЙОНИРОВАННЫХ И ПЕРСПЕКТИВНЫХ СОРТОВ ЛУКА-ПОРЕЯ В УСЛОВИЯХ ЮГА УКРАИНЫ.....	165
М.Є. Сердюк, С.С. Байбєрова. ЗАСТОСУВАННЯ ПЛІВКОУТВОРЮЮЧОГО ПРЕПАРАТУ ДЛЯ ТРИВАЛОГО ЗБЕРІГАННЯ ПЛОДІВ.....	172
В.С. Кочмарський. ТРИВАЛІСТЬ ВЕГЕТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ ЗРАЗКІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ СВІТОВОГО ГЕНОФОНДУ	177

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

Б.И. Бутаков, Д.Д. Марченко, В.А. Артюх, А.В. Зубехина. ИССЛЕДОВАНИЕ МИКРОСТРУКТУРЫ УПРОЧНЕННОГО СЛОЯ ВАЛОВ, ОБКАТАННЫХ РОЛИКАМИ.....	184
К.М. Думенко. СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ЗМІН НАРОБІТКУ КОМБАЙНІВ ВІД СТРОКІВ ЇХ ЕКСПЛУАТАЦІЇ	192
В.С. Ловейкін, Ю.В. Човнюк, Л.А. Дяченко, К.С. Шевченко. ЗАСТОСУВАННЯ МОДИФІКОВАНОГО МЕТОДУ ГАРМОНІЧНОЇ ЛІНЕАРИЗАЦІЇ ДЛЯ АНАЛІЗУ ПРОЦЕСУ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ ВІБРАЦІЇ У НЕЛІНІЙНИХ ДИСИПАТИВНИХ СТРИЖНЯХ СКІНЕЧНОЇ ДОВЖИНИ	199
Л.В. Ткаченко, Ю.В. Горшунєв, Є.С. Богданєв, О.М. Дуган. ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ВИРОЩУВАННЯ СПИРТОВИХ ДРІЖДЖІВ	207
АННОТАЦІИ	213
ABSTRACTS	219

Наукове видання

Вісник аграрної науки Причорномор'я
Випуск 4(62), Т.2. – 2011

Технічний редактор: *О.М. Кушнарьова.*
Комп'ютерна верстка: *Ю.В. Антонович.*

Підписано до друку 06.12.11. Формат 60 x 84 1/16.
Папір друк. Друк офсетний. Ум.друк.арк. 14,34.
Тираж 300 прим. Зам. № _____. Ціна договірна.

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського державного аграрного університету
54029, м.Миколаїв, вул.Паризької комуни, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 1155 від 17.12.2002 р.